

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-222/24 – 1

Υπόθεση C-222/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

22 Μαρτίου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (Σουηδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

12 Μαρτίου 2024

Εκκαλούσα:

Naturvårdsverket

Εφεσίβλητος:

IC

[παραλειπόμενα]

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΔΙΚΗΣ

Αξιοποίηση δυνάμει του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων· αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προς το Δικαστήριο της Ένωσης

ΕΚΚΑΛΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

Απόφαση του Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen (τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Nacka, Σουηδία) της 6ης Μαΐου 2022 [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

Κατόπιν υποβολής εκθέσεως στο Mark- och miljööverdomstolen (τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου), το ως άνω δικαστήριο

ΔΙΑΤΑΣΣΕΙ [παραλειπόμενα]

1. Να υποβληθεί στο Δικαστήριο της Ένωσης αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ σύμφωνα με τη συνημμένη έκθεση προς έκδοση της σχετικής αποφάσεως [παραλειπόμενα].

2. Να ανασταλεί η διαδικασία μέχρι την έκδοση αποφάσεως από το Δικαστήριο της Ένωσης

[παραλειπόμενα]

ΑΙΤΗΣΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ

Αιτούν δικαστήριο

Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου Svea)

[παραλειπόμενα]

Διάδικοι της κύριας δίκης

Εκκαλούσα: Naturvårdsverket (σουηδική αρχή προστασίας του περιβάλλοντος, στο εξής:

Naturvårdsverket)[παραλειπόμενα] Στοκχόλμη

Εφεσίβλητος IC [παραλειπόμενα]

Εισαγωγή

- 1 Στις 25 Νοεμβρίου 2021, οι γερμανικές αρχές επιθεώρησαν τα περιεχόμενα ενός εμπορευματοκιβωτίου το οποίο βρισκόταν καθ' οδόν από τη Σουηδία προς το Κονγκό. Η επιθεώρηση έλαβε χώρα στη Γερμανία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις γερμανικές αρχές, το εμπορευματοκιβώτιο περιείχε ένα όχημα το οποίο θεωρήθηκε ότι βρίσκεται σε γενικώς ακατάλληλη κατάσταση με ζημίες υπό τη μορφή χτυπημάτων, χαραγών, οξείδωσης και κατεστραμμένων εξαρτημάτων. Το εμπορευματοκιβώτιο περιείχε επίσης, μεταξύ άλλων, καναπέδες, καρέκλες, χαλιά, ρούχα, παιδικά παιχνίδια και μικρά ηλεκτρονικά αντικείμενα. Στις γερμανικές αρχές δημιουργήθηκε η υπόνοια ότι πρόκειται για απόβλητα καθόσον σε ορισμένα εκ των αντικειμένων είχε αναπτυχθεί μούχλα και έφεραν έντονα ίχνη φθοράς.
- 2 Οι γερμανικές αρχές απαγόρευσαν τη συνέχιση της μεταφοράς του εμπορευματοκιβωτίου λόγω υπόνοιας παράνομης μεταφοράς αποβλήτων κατά

την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006¹ (στο εξής: κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων). Οι γερμανικές αρχές ζήτησαν επίσης από την Naturvårdsverket, ως αρμόδια αρχή στη Σουηδία, να διασφαλίσει ότι τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου θα παραληφθούν κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία και θα διατεθούν κατά αποδεκτό περιβαλλοντικά τρόπο. Η Naturvårdsverket συντάχθηκε με την εκτίμηση των γερμανικών αρχών ότι επρόκειτο για μεταφορά αποβλήτων και ότι αυτή ήταν παράνομη κατά την έννοια του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων. Και τούτο διότι οι μεταφορές αποβλήτων και επικίνδυνων αποβλήτων από τη Σουηδία προς το Κονγκό είναι απαγορευμένες ή, εν πάση περιπτώσει, υπόκεινται σε απαίτηση γραπτής κοινοποιήσεως και συγκατάθεσης πριν την πραγματοποίηση της μεταφοράς.

- 3 Η Naturvårdsverket επικοινωνήσε με τον IC, ο οποίος εμφανιζόταν ως αποστολέας του εμπορευματοκιβωτίου στα έγγραφα μεταφοράς του. Του παρασχέθηκε η δυνατότητα να παραλάβει ο ίδιος τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου κατόπιν επιστροφής τους στη Σουηδία. Ο IC γνώστοποίησε στη Naturvårdsverket ότι δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει οικονομικώς στη μεταφορά των περιεχομένων του εμπορευματοκιβωτίου από τη Γερμανία στη Σουηδία και ζήτησε τη συνδρομή της Naturvårdsverket στη μεταφορά.
- 4 Η Naturvårdsverket ζήτησε επίσης από τον IC να προσκομίσει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι τα απόβλητα, κατόπιν της αξιοποίησής τους, μπορούν να αποθηκευθούν και να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης κατά τρόπο αποδεκτό σε σχέση με το περιβάλλον και την υγεία από πρόσωπο το οποίο διαθέτει τις σχετικές άδειες ή το οποίο έχει υποβάλει τις απαιτούμενες από τη σουηδική νομοθεσία κοινοποιήσεις. Εν συνεχεία, ο IC επικοινωνήσε πολλάκις με την Naturvårdsverket και εξέφρασε την επιθυμία να του επιστραφούν τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου του οποίου διακόπηκε η μεταφορά. Η Naturvårdsverket έκρινε ότι ο IC δεν καθιστά σαφή τον τρόπο με τον οποίον προτίθεται να διαχειριστεί τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου, πέραν του ότι σκόπευε μεταγενέστερα να τα επανασυσκευάσει και να τα εξαγάγει εκ νέου στο Κονγκό.
- 5 Εν συνεχεία, η Naturvårdsverket αποφάσισε ότι τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου πρέπει να παραληφθούν κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία και να διατεθούν και αξιοποιηθούν κατά περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο μέσω της Naturvårdsverket. Ο IC άσκησε προσφυγή κατά της απόφασεως αυτής ενώπιον του Nacka tingsrätt, Mark- och miljöödomstolen (τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Nacka). Το τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ακύρωσε την απόφαση κατά το σκέλος που αφορούσε τη διάθεση των επίμαχων περιεχομένων του εμπορευματοκιβωτίου μέσω της Naturvårdsverket. Κατά το σκεπτικό της αποφάσεως αυτής, η προσβαλλόμενη απόφαση συνεπάγεται περιορισμό της προστασίας του δικαιώματος κυριότητας, ο

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων.

οποίος στερείται νομικής βάσεως. Η Naturvårdsverket άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Svea hovrätt, Mark- och miljööverdomstolen (τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου Svea) [παρालειπόμενα]. Το ζήτημα που εκκρεμεί ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου αφορά το κατά πόσον ο κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων απονέμει στη Naturvårdsverket δικαίωμα αξιοποιήσεως των παραληφθέντων κατόπιν επιστροφής περιεχομένων του εμπορευματοκιβωτίου.

Η διαφορά ενώπιον της Naturvårdsverket

- 6 Στις 15 Φεβρουαρίου 2022, η Naturvårdsverket αποφάσισε, μεταξύ άλλων, ότι τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου BEAU 5951020 πρέπει να παραληφθούν κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία και να αξιοποιηθούν κατά περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο μέσω της Naturvårdsverket σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων. Στην εν λόγω απόφαση επισημαίνεται επίσης ότι οι δαπάνες που θα βαρύνουν τη Naturvårdsverket για την παραλαβή κατόπιν επιστροφής και την αξιοποίηση των αποβλήτων θα αναζητηθούν από τον IC δυνάμει του άρθρου 25 του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων.
- 7 Στο σκεπτικό της ως άνω αποφάσεως αναφέρεται ότι τα απόβλητα προορίζονταν προς μεταφορά στο Κονγκό κατά παράβαση της απαγόρευσης εξαγωγής που προβλέπεται από το άρθρο 36 του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων και τον κανονισμό (ΕΚ) 1418/2007², ότι ουδεμία κοινοποίηση πραγματοποιήθηκε και ότι δεν χορηγήθηκε γραπτή συγκατάθεση. Δεδομένου ότι αποστολέας του εμπορευματοκιβωτίου ήταν ο IC, θεωρήθηκε ότι αυτός είναι ο κοινοποιών δυνάμει του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων. Στην εν λόγω απόφαση επισημαίνεται επίσης ότι στο ως άνω πρόσωπο δόθηκε η δυνατότητα να προβεί το ίδιο στην παραλαβή κατόπιν επιστροφής των περιεχομένων του εμπορευματοκιβωτίου αλλά επέλεξε να μην το πράξει. Ούτε προσκόμισε οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο προκειμένου να αποδείξει ότι θα προβεί στην αξιοποίηση των αποβλήτων μετά την επιστροφή τους κατά τρόπο αποδεκτό σε σχέση με το περιβάλλον και την υγεία. Ως εκ τούτου, η Naturvårdsverket έκρινε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ο IC θα προβεί στην παραλαβή κατόπιν επιστροφής ή την αξιοποίηση των αποβλήτων που περιέχει το εμπορευματοκιβώτιο.
- 8 Πριν από την παραλαβή των περιεχομένων του εμπορευματοκιβωτίου κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία, η Naturvårdsverket συνέταξε κοινοποίηση δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο, του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων, στην οποία ορίζεται η ίδια ως κοινοπιών και ως υπεύθυνο για τη

² Κανονισμός (ΕΚ) 1418/2007 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά με την εξαγωγή για αξιοποίηση ορισμένων αποβλήτων που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙΙ ή ΙΙΙΑ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς ορισμένες χώρες στις οποίες δεν εφαρμόζεται η απόφαση του ΟΟΣΑ για τον έλεγχο των διασυνοριακών διακινήσεων αποβλήτων.

μεταφορά πρόσωπο. Ως αποδέκτης των αποβλήτων δηλώθηκε μια εγκατάσταση παραλαβής αποβλήτων στη Σουηδία, η οποία διαθέτει σχετική άδεια λειτουργίας. Σημειώνεται επίσης ότι τα απόβλητα μεταφέρονται προς αξιοποίηση. Η εν λόγω κοινοποίηση εγκρίθηκε από την αρμόδια αρχή στη Γερμανία.

- 9 Ακολούθως, τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου παρελήφθησαν κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία από την αναφερόμενη στην κοινοποίηση εγκατάσταση παραλαβής. Τα παραληφθέντα κατόπιν επιστροφής προϊόντα χωρίστηκαν ανα κατηγορία και ελέγχθηκαν επίσης από την εποπτική αρχή [ήτοι, το Länsstyrelsen i Norrbottens län (συμβούλιο της κομητείας του Norrbotten)], το οποίο έκρινε ότι επρόκειτο περί μεικτών αποβλήτων, ορισμένα εκ των οποίων αποτελούσαν επικίνδυνα απόβλητα. Η εποπτική αρχή συντάχθηκε με την εκτίμηση των γερμανικών αρχών και της Naturvårdsverket ότι η υπόθεση αφορά μη εγκεκριμένη μεταφορά αποβλήτων και ότι τα εν λόγω απόβλητα πρέπει να αξιοποιηθούν κατά περιβαλλοντικά αποδεκτό τρόπο. Επί του παρόντος, τα απόβλητα παραμένουν αποθηκευμένα στην εγκατάσταση παραλαβής για λογαριασμό της Naturvårdsverket.

Η ένδικη διαδικασία ενώπιον του τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Nacka

- 10 Ο IC άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης της Naturvårdsverket ενώπιον του τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Nacka. Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο ερμηνεύεται η απόφαση της Naturvårdsverket είναι ότι τα περιουσιακά στοιχεία του IC αφαιρούνται από αυτόν και τίθενται προς αξιοποίηση. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση, στο μέτρο που συνδέεται με την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων, συνεπάγεται περιορισμό του θεμελιώδους δικαιώματος προστασίας της κυριότητας δυνάμει, μεταξύ άλλων, της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και ότι η διαδικασία αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη σαφούς νομικής βάσεως. Το δικαστήριο έκρινε επίσης ότι από το γράμμα των διατάξεων του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων δεν συνάγεται η νομική βάση προκειμένου η Naturvårdsverket να αποφασίσει, παρά τη βούληση του IC, να προβεί στην αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του στον βαθμό που θεωρήθηκε ότι αυτά συνιστούν απόβλητα μετά την παραλαβή τους κατόπιν επιστροφής στη Σουηδία.. Εξάλλου, η στήριξη του περιορισμού της προστασίας του δικαιώματος κυριότητας στην οικονομία των διατάξεων του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων επίσης δεν μπορεί να γίνει δεκτή από το εν λόγω δικαστήριο. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Naturvårdsverket κατά το σκέλος που με αυτήν διατάσσεται η διάθεση και αξιοποίηση των περιεχομένων του επίμαχου εμπορευματοκιβωτίου.

Η ένδικη διαδικασία ενώπιον του τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου Svea

- 11 Ακολούθως, η Naturvårdsverket άσκησε έφεση ενόπιον του τμήματος υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου της Svea, υποστηρίζοντας ότι η αρχική της απόφασή της πρέπει να γίνει δεκτή. Η Naturvårdsverket καλεί επίσης το δευτεροβάθμιο δικαστήριο να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Δικαστήριο) για την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων. Ο IC αντιτίθεται σε οποιαδήποτε εκδοχή της αποφάσεως του Mark- och miljödomstolen.
- 12 Η Naturvårdsverket υποστηρίζει, εν συντομία, τα ακόλουθα. Η ίδια αδυνατεί να διακρίνει με ποιον τρόπο μπορεί να λειτουργήσει το σύστημα διασυνοριακής μεταφοράς αποβλήτων και η ανάκτηση παράνομων διασυνοριακών μεταφορών αποβλήτων εάν η αρμόδια αρχή που παραλαμβάνει κατόπιν επιστροφής τα απόβλητα δεν έχει το δικαίωμα να διασφαλίσει ότι τα παραληφθέντα κατόπιν επιστροφής απόβλητα θα αξιοποιηθούν ή θα διατεθούν. Κατά την άποψη της Naturvårdsverket, η σχετική προς τούτο νομική βάση ανευρίσκεται στον κανονισμό για τη μεταφορά αποβλήτων. Η παραλαβή κατόπιν επιστροφής μιας παράνομης μεταφοράς αποβλήτων αποτελεί και αυτή διασυνοριακή μεταφορά αποβλήτων. Στην περίπτωση της παραλαβής κατόπιν επιστροφής δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχεία α', β' ή γ', του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων, επιβάλλεται, σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, η σύνταξη νέας κοινοποίησεως για τη μεταφορά επιστροφής στη χώρα αποστολής από τη χώρα στην οποία σταμάτησε η μεταφορά. Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων, η κοινοποίηση πρέπει να καλύπτει τη μεταφορά των αποβλήτων από τον αρχικό τόπο αποστολής της, συμπεριλαμβανομένης της ενδιάμεσης και της μη ενδιάμεσης αξιοποίησης ή διάθεσής της. Η κοινοποίηση πρέπει να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τον αποστολέα, τον παραλήπτη, την εγκατάσταση επεξεργασίας και τη διαδικασία επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της Naturvårdsverket, εξ αυτού συνάγεται ότι τα προϊόντα που παραλαμβάνονται κατόπιν επιστροφής συνιστούν απόβλητα και ότι τα απόβλητα παραλαμβάνονται κατόπιν επιστροφής για αξιοποίηση ή διάθεση. Η Naturvårdsverket, ως αρμόδια αρχή, είναι υποχρεωμένη να ακολουθεί τη διαδικασία που προβλέπεται από τον κανονισμό της Ένωσης. Δεν προσκομίστηκε κανένα αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι ο IC έχει τη δυνατότητα να προβεί στη διάθεση των αποβλήτων της μεταφοράς κατά τρόπο περιβαλλοντικά αποδεκτό και σύμφωνα με τους εφαρμοστέους εθνικούς κανόνες περί διαχείρισης αποβλήτων. Ο IC ανέφερε ότι έχει λάβει αμοιβή για ορισμένα από τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου και ότι, συνεπώς, επιθυμεί τη μεταφορά στο Καμερούν. Υπάρχουν ορισμένες ενδείξεις ότι σκοπεύει να εξαγάγει εκ νέου τα περιεχόμενα του εμπορευματοκιβωτίου. Στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Naturvårdsverket έχει τη δυνατότητα, ως αρμόδια αρχή, εποπτική αρχή και κάτοχος των αποβλήτων, να επιστρέψει τα μεταφερόμενα απόβλητα στον IC. Στην περίπτωση που το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχεία α' έως γ', του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων ερμηνευθεί και εφαρμοστεί κατά τον τρόπο που προτείνει το Mark- och miljödomstolen, το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων μπορεί να αποτελέσει τη νομική βάση προκειμένου η αρχή αποστολής να προβεί στην

αξιοποίηση των αποβλήτων στη χώρα αποστολής, οσάκις θεωρείται ότι ο εξαγωγέας αδυνατεί να διαχειριστεί κατά κατάλληλο τρόπο τα απόβλητα μετά την παραλαβή τους κατόπιν επιστροφής. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια αρχή αποστολής, εν προκειμένω η Naturvårdsverket, πρέπει να θεωρείται υπεύθυνη ώστε να διασφαλιστεί ότι θα διαχειριστεί και θα αξιοποιήσει τα απόβλητα υπό την ιδιότητά της ως αρμόδιας αρχής, εποπτικής αρχής, κατόχου των αποβλήτων και κοινοποιούντος τη μεταφορά αποβλήτων.

- 13 Ο IC υποστηρίζει, συνοπτικά, τα ακόλουθα. Όλα τα αντικείμενα που παρελήφθησαν κατόπιν επιστροφής από τη μεταφορά που επιστράφηκε βρίσκονται σε καλή κατάσταση. Υπάρχουν αποδείξεις αγοράς. Τα αντικείμενα αγοράστηκαν από διάφορα καταστήματα μεταχειρισμένων ειδών και, επίσης, μέσω διαφημίσεων στο διαδίκτυο. Τα οχήματα βρίσκονται σε καλή κατάσταση και έχουν περάσει επιτυχώς από τεχνικό έλεγχο. Ορισμένα αντικείμενα ενδέχεται να έχουν συσκευαστεί εσφαλμένα αλλά δεν προορίζονταν προς αξιοποίηση. Ο ίδιος αδυνατεί να κατανοήσει για ποιον λόγο θα τεθούν προς αξιοποίηση τα εν λόγω αντικείμενα. Επιθυμεί να του επιστραφούν τα αντικείμενα το συντομότερο δυνατόν προκειμένου να τα επανασυσκευάσει και να τα αποστείλει στην Αφρική ώστε να παράσχει βοήθεια σε παιδιά τα οποία διαβιούν σε ορφανοτροφεία αλλά και άπορες οικογένειες. Έχει επενδύσει όχι μόνο χρήματα αλλά και ιδιαίτερο κόπο προκειμένου να αποκτήσει και να συσκευάσει τα αντικείμενα που περιέχει το εμπορευματοκιβώτιο.

Δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων

- 14 Ο κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, στις μεταφορές αποβλήτων τα οποία εξάγονται από την Κοινότητα σε τρίτες χώρες ή τα οποία διαμετακομίζονται μέσω της Κοινότητας, καθ' οδόν από και προς τρίτες χώρες (βλ. άρθρο 1, παράγραφος 2).
- 15 Σε περίπτωση μεταφοράς που προέρχεται από κράτος μέλος, ως «κοινοποιών» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό τη δικαιοδοσία του εν λόγω κράτους μέλους, το οποίο προτίθεται να διενεργήσει ή να αναθέσει μεταφορά αποβλήτων και στο οποίο έχει ανατεθεί υποχρέωση κοινοποίησης σύμφωνα με καθορισμένη απαρίθμηση (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 15).
- 16 Ως «αρμόδια αρχή» νοείται, στην περίπτωση κρατών μελών, ο φορέας τον οποίο ορίζει το σχετικό κράτος μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 53 (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 18).
- 17 Ως «μεταφορά» νοείται, μεταξύ άλλων, η μεταφορά αποβλήτων που προορίζονται για αξιοποίηση ή διάθεση, η οποία έχει προγραμματισθεί ή πραγματοποιείται μεταξύ μιας χώρας και άλλης χώρας ή μεταξύ μιας χώρας και υπερπόντιων χωρών και εδαφών ή άλλων περιοχών που τελούν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 34).

- 18 Ως «παράνομη μεταφορά» νοείται, μεταξύ άλλων, κάθε μεταφορά αποβλήτων που πραγματοποιείται χωρίς κοινοποίηση προς όλες τις οικείες αρμόδιες αρχές σύμφωνα με τον κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων, χωρίς τη συγκατάθεση των οικείων αρμόδιων αρχών σύμφωνα με τον κανονισμό αυτό, με τρόπο που δεν προσδιορίζεται ουσιαστικά στα έγγραφα κοινοποίησης ή μεταφοράς ή με τρόπο ο οποίος οδηγεί σε αξιοποίηση ή διάθεση κατά παράβαση κοινοτικών ή διεθνών κανόνων (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 35).
- 19 Οι μεταφορές αποβλήτων που προορίζονται για εργασίες αξιοποίησης ή διάθεσης υπόκεινται στη διαδικασία της προηγούμενης γραπτής κοινοποίησης και συγκατάθεσης κατά τα οριζόμενα στον τίτλο II του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων (βλ. άρθρο 3, παράγραφος 1).
- 20 Όταν υποβάλλεται η κοινοποίηση, το έγγραφο κοινοποίησης (παράρτημα ΙΑ του κανονισμού) και, όπου απαιτείται, το έγγραφο μεταφοράς (παράρτημα Β του κανονισμού) πρέπει να συμπληρώνεται από τον κοινοποιούντα (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 1). Η κοινοποίηση καλύπτει τη μεταφορά αποβλήτων από τον αρχικό τόπο αποστολής της, συμπεριλαμβανομένης της ενδιάμεσης και της μη ενδιάμεσης αξιοποίησης ή διάθεσής της (βλ. άρθρο 4, παράγραφος 6).
- 21 Ο κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων θεσπίζει υποχρεώσεις παραλαβής κατόπιν επιστροφής σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (βλ. κεφάλαιο 4). Όσον αφορά την παραλαβή κατόπιν επιστροφής σε περίπτωση που η μεταφορά είναι παράνομη, το άρθρο 24, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ορίζει ότι εάν, για την παράνομη μεταφορά, υπεύθυνος είναι ο κοινοποιών, η αρμόδια αρχή αποστολής μεριμνά ώστε τα εν λόγω απόβλητα:
- α) να παραλαμβάνονται κατόπιν επιστροφής από τον de facto κοινοποιούντα· ή, εάν δεν έχει πραγματοποιηθεί κοινοποίηση
 - β) να παραλαμβάνονται κατόπιν επιστροφής από τον de jure κοινοποιούντα· ή, εάν αυτό δεν είναι πρακτικά δυνατόν,
 - γ) να παραλαμβάνονται κατόπιν επιστροφής από την ίδια την αρμόδια αρχή αποστολής ή από φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό της· ή, εάν αυτό δεν είναι πρακτικά δυνατόν,
 - δ) εναλλακτικά, να αξιοποιούνται ή να διατίθενται στη χώρα προορισμού ή αποστολής από την ίδια την αρμόδια αρχή αποστολής ή από φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό της· ή, εάν αυτό δεν είναι πρακτικά δυνατόν,
 - ε) εναλλακτικά, να αξιοποιούνται ή να διατίθενται σε άλλη χώρα από την ίδια την αρμόδια αρχή αποστολής ή από φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό της, εάν συμφωνούν όλες οι οικείες αρμόδιες αρχές.

Σε περιπτώσεις παραλαβής κατόπιν επιστροφής, όπως αναφέρεται στα στοιχεία α', β' και γ', πραγματοποιείται νέα κοινοποίηση, εκτός εάν οι οικείες

αρμόδιες αρχές συμφωνούν ότι επαρκεί δεόντως αιτιολογημένη αίτηση από την αρχική αρμόδια αρχή αποστολής (βλ. άρθρο 24, παράγραφος 2, τρίτο εδάφιο). Η νέα κοινοποίηση πραγματοποιείται από το πρόσωπο ή την αρχή που απαριθμείται στα στοιχεία α', β' ή γ' και σύμφωνα με την εν λόγω ιεράρχηση (βλ. άρθρο 24, παράγραφος 2, τέταρτο εδάφιο).

- 22 Όσον αφορά τη διαφωνία σε θέματα ταξινόμησης, εάν αρμόδιες αρχές αποστολής και προορισμού δεν μπορούν να συμφωνήσουν σχετικά με την ταξινόμηση όσον αφορά τη διάκριση μεταξύ αποβλήτων και μη αποβλήτων, το αντικείμενο της διαφωνίας αντιμετωπίζεται ως απόβλητο. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος της χώρας προορισμού να μεταχειρισθεί το μεταφερθέν φορτίο σύμφωνα με την εθνική της νομοθεσία, μετά την άφιξη του μεταφερθέντος φορτίου, και εφόσον η εν λόγω νομοθεσία είναι σύμφωνη με το κοινοτικό ή το διεθνές δίκαιο (βλ. άρθρο 28).
- 23 Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων και λαμβάνουν κάθε απαραίτητο μέτρο για να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους (άρθρο 50, παράγραφος 1).

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

- 24 Το άρθρο 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ), ορίζει ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της περιουσίας του. Κανείς δεν μπορεί να στερηθεί την περιουσία του παρά μόνο για λόγους δημόσιας ωφέλειας και υπό τους όρους που προβλέπουν ο νόμος και οι γενικές αρχές του διεθνούς δικαίου. Οι προαναφερόμενες διατάξεις ωστόσο δεν θίγουν το δικαίωμα των Κρατών να θέτουν σε ισχύ νόμους που κρίνουν αναγκαίους για τη ρύθμιση της χρήσης αγαθών σύμφωνα με το δημόσιο συμφέρον ή για την εξασφάλιση της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- 25 Κατά το άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ευρωπαϊκής Ένωσης [παραλειπόμενα], κάθε πρόσωπο δικαιούται να είναι κύριος των νομίμως κτηθέντων αγαθών του, να τα χρησιμοποιεί, να τα διαθέτει και να τα κληροδοτεί. Κανείς δεν μπορεί να στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνον για λόγους δημόσιας ωφέλειας, στις περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο και έναντι δίκαιης και έγκαιρης αποζημίωσης για την απώλειά της. Η χρήση των αγαθών μπορεί να υπόκειται σε περιορισμούς από το νόμο, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο προς το γενικό συμφέρον.

Σουηδικό νομοθετικό πλαίσιο

- 26 Η Naturvårdsverket είναι η αρμόδια αρχή κατά την έννοια του άρθρου 53 και ο ανταποκριτής κατά την έννοια του άρθρου 54 του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων (βλ. άρθρο 8, παράγραφος 2, του Avfallsförordningen [2020:614] (διάταγμα περί αποβλήτων) [2020:614], στο εξής: Avfallsförordningen). Η Naturvårdsverket είναι υπεύθυνη εποπτείας δυνάμει του Miljöbalken (περιβαλλοντικού κώδικα, στο εξής: Miljöbalken) όσον αφορά τον κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων σχετικά με ζητήματα για τα οποία είναι η αρμόδια αρχή (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 24 του Miljötillsynsförordningen (διάταγματος περί περιβαλλοντικής εποπτείας) [2011:13], στο εξής: Miljötillsynsförordningen).
- 27 Η Naturvårdsverket, υπό την ιδιότητά της ως αρμόδια αρχή, εάν υποπέσει στην αντίληψή της ή κληθεί να αντιμετωπίσει ζήτημα το οποίο αφορά μεταφορά αποβλήτων που καλύπτεται από τον κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων, οφείλει να ενημερώσει το συμβούλιο της ενδιαφερόμενης κομητείας και το ενδιαφερόμενο δημοτικό συμβούλιο το οποίο είναι επιφορτισμένο με τον τομέα της προστασίας της υγείας και του περιβάλλοντος (βλ. άρθρο 8, παράγραφος 3, του Avfallsförordningen). Όσον αφορά τις μεταφορές αποβλήτων που διέπονται από τον κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων, ορισμένα συγκεκριμένα συμβούλια κομητειών είναι επίσης υπεύθυνα για την εποπτεία σε ορισμένες χώρες. Στο πλαίσιο του εποπτικού του ρόλου, το συμβούλιο της κομητείας πρέπει να συνεργάζεται με τα λοιπά ενδιαφερόμενα συμβούλια των κομητειών και τις λιμενικές αρχές, την αστυνομία και τις τελωνειακές αρχές (βλ. άρθρο 2, παράγραφος 28a, του Miljötillsynsförordningen). Επιπλέον, κάθε δήμος ασκεί, μέσω των επιτροπών του, εποπτεία εντός των δημοτικών ορίων όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη διαχείριση των αποβλήτων δυνάμει του κεφαλαίου 15 του Miljöbalken (βλ. άρθρο 26, παράγραφος 3, του Miljöbalken).
- 28 Η εποπτική αρχή έχει τη δυνατότητα σε κάθε μεμονωμένη υπόθεση να αποφασίζει σχετικά με τις διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να εφαρμοστεί ο κανονισμός για τις μεταφορές αποβλήτων (βλ. άρθρο 26, παράγραφος 9, του Miljöbalken, αλλά και άρθρο 1, παράγραφος 4 και άρθρο 19, παράγραφος 10, του Miljötillsynsförordningen). Σύμφωνα με τις προπαρασκευαστικές εργασίες του εν λόγω νομοθετήματος, οι διατάξεις αυτές ενδέχεται, για παράδειγμα, να αφορούν την απαγόρευση εξαγωγών ή την υποβολή κρίσιμων πληροφοριακών στοιχείων, όπως την προσκόμιση των αποδείξεων που απαιτούνται δυνάμει του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων ή είναι αναγκαίες για την εκτίμηση της νομιμότητας της μεταφοράς. [παραλείπόμενα].
- 29 Η εποπτική αρχή μπορεί να αποφασίσει να διατηρήσει ή να διαθέσει τα απόβλητα εφόσον τούτο είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση προς απαγόρευση που προβλέπεται από τον κανονισμό για τις μεταφορές αποβλήτων ή η συμμόρφωση προς διάταξη που έχει εκδοθεί δυνάμει αυτού (βλ. άρθρο 26, παράγραφος 13b, του Miljöbalken).

- 30 Η παράνομη μεταφορά αποβλήτων τιμωρείται με χρηματικό πρόστιμο ή στερητική της ελευθερίας ποινή μέχρι δύο έτη για κάθε πρόσωπο που μεταφέρει, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, απόβλητα κατά παράβαση των διατάξεων του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων, τα οποία είναι κρίσιμα για την υπ' κρίση υπόθεση (βλ. άρθρο 29, παράγραφος 4a, του Miljöbalken). Για ορισμένες παραβάσεις του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων ενδέχεται να πρέπει να καταβληθεί και πρόστιμο περιβαλλοντικού τέλους (βλ. άρθρο 11, παράγραφοι 1 έως 7 του Förordning [2012:259] om miljöstraffavgifter (διάταγμα [2012:259] περί προστίμων περιβαλλοντικού τέλους).
- 31 Τα απόβλητα μπορούν να κατασχεθούν από τις αστυνομικές ή εισαγγελικές αρχές υπό τις περιστάσεις που παρατίθενται στο άρθρο 27 του (κώδικα ποινικής δικονομίας, στο εξής: Rättegångsbalken). Απόβλητα τα οποία έχουν κατασχεθεί μπορούν να δημευθούν κατόπιν ένδικης διαδικασίας, εκτός εάν αυτό είναι προδήλως αδικαιολόγητο και τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν προϊόν εγκλήματος, για παράδειγμα, δυνάμει του άρθρου 29, παράγραφος 4a, του Miljöbalken (βλ. άρθρο 29, παράγραφος 12, του Miljöbalken). Η αρχή η οποία βαρύνεται με την αποθήκευση των αποβλήτων τα οποία θεωρείται ευλόγως ότι έχουν δημευθεί δυνάμει του άρθρου 29, παράγραφος 12, του Miljöbalken και έχουν κατασχεθεί δυνάμει του άρθρου 27 του Rättegångsbalken μπορεί 1) να προβεί αμέσως στην πώληση των αποβλήτων εάν υπάρχει κίνδυνος καταστροφής τους κατά την αποθήκευση, εάν η αποθήκευση συνεπάγεται υπέρμετρες δαπάνες ή εάν συντρέχουν άλλοι ειδικοί λόγοι, και 2) να προβεί στην καταστροφή των αποβλήτων εάν αυτά δεν μπορούν να πωληθούν ή εάν μπορεί να υποθεθεί ότι θα τεθούν σε εγκληματική χρήση ή είναι, κατ' άλλον τρόπο, ακατάλληλα προς πώληση (βλ. άρθρο 29, παράγραφος 12a, του Miljöbalken).

Ανάγκη εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 32 Το ζήτημα που εγείρεται στην υπό κρίση υπόθεση συνίσταται στο κατά πόσον η αρμόδια αρχή αποστολής, η οποία πραγματοποιεί την παραλαβή κατόπιν επιστροφής παράνομης μεταφοράς αποβλήτων δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων και την κοινοποίηση η οποία, σύμφωνα με το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, πρέπει να προηγείται της εν λόγω παραλαβής κατόπιν επιστροφής, λογίζεται εφεξής ως κάτοχος των αποβλήτων και, δυνάμει του εν λόγω κανονισμού, μπορεί/πρέπει επίσης να προβεί στην αξιοποίηση ή διάθεση των αποβλήτων, παρά την αντίθεση του αρχικού αποστολέα.
- 33 Στην περίπτωση που κριθεί ότι η αρχή αποστολής έχει το δικαίωμα να προβεί στην αξιοποίηση ή διάθεση των αποβλήτων, ζήτημα επίσης γεννάται ως προς το κατά πόσον το δικαίωμα αυτό συνάδει με την προστασία του δικαιώματος κυριότητας, δεδομένου ότι το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο γ', δεν ορίζει ρητώς ότι ο κύριος των αποβλήτων στερείται του δικαιώματος κυριότητας επ' αυτών μετά την παραλαβή κατόπιν επιστροφής.

34. Εν ολίγοις, το τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου φρονεί ότι δεν είναι ξεκάθαρος ούτε έχει αποσαφηνισθεί ο τρόπος με τον οποίον πρέπει να εφαρμόζεται το άρθρο 24, παράγραφος 2, σε περιπτώσεις όπως αυτή της υπό κρίση υποθέσεως. Προκειμένου να αποφανθεί επί της υπό κρίση υποθέσεως, το τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ζητεί να δοθούν απαντήσεις στα ερμηνευτικά ζητήματα που παρατίθενται κατωτέρω.

Αίτηση προδικαστικής απόφασης

35. Το τμήμα υποθέσεων ακινήτων και περιβαλλοντικών υποθέσεων του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου υποβάλλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Περιλαμβάνει η παραλαβή κατόπιν επιστροφής, δυνάμει του άρθρου 24, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων, την υποχρέωση ή τη δυνατότητα της αρχής αποστολής να προβεί στην αξιοποίηση ή διάθεση των αποβλήτων μετά την παράδοση κατόπιν επιστροφής, στην περίπτωση που έχουν συνταχθεί ήδη για τη μεταφορά επιστροφής έγγραφα κοινοποιήσεως και μεταφοράς τα οποία ορίζουν τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπιστούν τα απόβλητα στη χώρα προορισμού;

2. Υπό ποιες περιστάσεις δύναται να εφαρμοστεί το άρθρο 24, παράγραφος 2, στοιχείο δ', από την αρχή αποστολής προκειμένου αυτή να προβεί στην αξιοποίηση ή διάθεση των αποβλήτων στο πλαίσιο παράνομης αποστολής αποβλήτων στη χώρα προορισμού; Με ποιον τρόπο συνδέεται το σημείο δ' με το σημείο γ', μπορεί δηλαδή, για παράδειγμα, η παραλαβή κατόπιν επιστροφής και η αξιοποίηση/διάθεση να επηρεαστούν από τη συνδυαστική εφαρμογή των σημείων γ' και δ' ή μήπως η εφαρμογή ενός στοιχείου προϋποθέτει την αδυναμία εφαρμογής της διαδικασίας του αμέσως προηγούμενου στοιχείου;

3. Σε περίπτωση που το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, μετά την παραλαβή κατόπιν επιστροφής, η αρχή αποστολής διαθέτει πλέον την απόλυτη εξουσία διαθέσεως των αποβλήτων ακόμη και αν ο αρχικός αποστολέας επιθυμεί την ανάκτηση των αποβλήτων, συνάδει η ερμηνεία αυτή με την προστασία του δικαιώματος κυριότητας δυνάμει του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [Χάρτη] και του άρθρου 1 του προσθέτου πρωτοκόλλου της Συμβάσεως για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου [ΕΣΔΑ];»